

Oli aikaa ottaa aurinkoa ja ihmetellä HELSINKILÄISTEN HERMOT KESTIVÄT TUNTIEN JONOT

Etykin toinen päivä näytti, että kyllä helsinkiläisten hermot kestävät. Yli tunninkin jaksettiin seistä rauhallisesti mahtavissa jonoissa suljettujen väylien laitamilla: jossain kaukana edessä vilkkuivat siniset valot ja mustat autot.

Jäätelöä ostettiin, jos vain kioski osui kohdalle — oli aikaa ottaa aurinkoa tai jalotella auton ympärillä. Kun bussit eivät liikkuneet, kävelivät tuhannet ihmiset kilometrejäkin keskustaan.

Esimakua tulevasta saatiin jo aamulenkenteessä Kotoaan noin klo 8:30 lähteneet joutuivat lahteen joka puolella liikkumattomien jonojen saamaurinkopaistot ja tyhön ehturusesta ei ollut tietoaakaan.

Esimerkiksi Huopalahdentien ja Paucukseen kadun risteykseen Munkkiniemen Kehittyä aina Huopalahdentien toiseen päähän ulottunut noin Sessonta-aika 1 tunti, 20 minuuttia.

Samaan Mannerheimintielle syntyi mahtava ruuhka Kymmenien linja-autojen ja satojen henkilöautojen jono ulottui Tulipumppu aina Tilkan soittajan kumille Aika tunti 10 minuuttia.

Katusuikujen ajoitus ihmetytti

Kuvio oli oikeastaan yksinkertainen ensin juuttu Mannerheimintien ja Runeberginkadun suuntaan ajaneet bussit ja raitiovaunut ja sitten alkoi liikenne seistä joka puolella mutuaikam- Koko julkinen liikenne oli tummissa klo 14:20-15:35 Myös illalla oli vaikeuksia.

Vaikka kansalaisten hermot kestivät kohtalaisen hyvin kes- seltyä ruuhkissa miksi kadut taitty sulke ja niin mahdotto- man aikaisin?

Poliisikomentaja Tapani Elo- maan sanoo, että Etyk-työt ovat pitkiä sille ei mutaan mah- Numpia vie aikaa kun vaimiste- tta ettei reitille jaa yhtäkaan sivuista ajoneuvo.

Elomaan mukaan reitit sul- keminen jo huomatavasti ennen sa tuiuden tuloa on kansainval- linen käytäntö ja sitä on noudat- tettava tiukasti.

Lisäksi saattueet lähtevät vi- latavina aikoina — lahto tiede- tään vasta sillä hetkellä kun koiraa vieraasta astuu autoonsa kättään on oltava siksi jo ajoissa tvihtat ja vapaa.

Perjantain on vielä tavsi Etyk- puvua jolen kireillä heimoilla ei Helsinkiin liikenteeseen kannata lähteä ja kaiken lisäksi ajat saattueet vuorva illalla kohti lentoasemaa. Tuvulantielle ei ole paljon ajaa.

Oli aikaa nousta auton katolle ja katsoa sieltä maailman mahtimiesten menoa Samalla sa. aurinkoaakin ja mitas myöhistymisestä, sillä niin juuttuivat ruuhkiin muutkin.

Jossain kaukana ajoivat saattueet

Jonon hänniltä näki vain etä jossain kaukana vaikkavat si- niset valot ja tummat autot painoivat autoiksi raivattuja katu- ja Kun helikopteri kieppuivat yllä, saattoi arvella jonkun saatu- teen taas lukuun.

Liikennettä ohjanneiden poliis- sien mielestä kestivät helsinkilä-isten hermot joka puolella hienosti.

Aamulla kyselivät eräät liik- keenharjoittajat, mitä tehdä kun pitäisi saa kauppa auki ja kuinka maksaa vahingo? Poliisit levitti- vat kasaan ja sanoivat etteivät he voi tilanteelle mitään. Eteet- takaa kiertää jostain vaikka sa- manlaisista on kyllä joka puolella.

Ihmiset tyytyivät tilanteeseen. Kipeiltä kuorma-autojen la- voille jotta nähtäisiin saattueita Oletettiin lähikäyttöä ilmonaa- dia, kuumeltun musiikkia auto- radista tai kurkisteltiin eteen- päin tvihtuja raitioykskölta.

Liikennelaitoksen radiokeskus koetti ensi alkuun saada linjoja

HS-Etyk

Teksti
Olli Kivinen
Timo Vuorela
Matti Aalto
Matti Hokinan
Sampo Kivani
Jouko Koskimäki
Risto Luoma
Veikko I. Paunonen
Iikka Pennanen
Taru Saarivuori
Pentti Suominen
Janne Virkkunen
Jaakko Vitikka
Heikki Äli

Kuvat
C. J. Bremer
Pentti Koskinen
Erkki Lahti
Maunu Lindroos
Sveetki Ström
Heikki Wegelius

Israel ja YK esillä Lännen huoli Portugalista yhä syvempi

Afrikan maiden esinnostama kysymys Israelin erottamisesta Yhdistyneistä kansakunnista oli esillä tasavallan presidentin Urho Kekkonen ja Tanskan pääminis- terin Anker Jørgensenin välisessä kahdenvaluisessa keskustelussa presidentinlinnassa torstai- aamu- na.

Tanskan pääministeri antoi niden jälkeen ymmärtää, että Kekkonen oli periaatteessa ha- nen kansaan samaa mieltä siitä, että mitään maata ei tulisi sul- kea maailmanjärjestön oven ul- kopuolelle.

Israel suljettiin Unescon työs- kentelystä viime kevana ja Afri- kan maiden yhtenäisyysjärjes- ton OAU:n ulkoministerit ovat esittäneet parhaillaan kokou- tuvalle OAU:n yleiskokoukselle, että samankaltainen päätös teh- täisiin myös YK:ssä ensi syksy- na.

Lyhyen kohteluisuuskaupungin- a aikana Tanskan pääministeri ko- rosti myös maansa pohjoismaisia yhteyksiä siitä huolimatta, että Tanska kuuluu täysvaltaisena jäsenenä Euroopan talousyhtei- soon EEC:hen.

Yhdysvaltain, Englannin, Ranskan ja Saksan liittotasavallan johtajat ovat "erittäin syvästi ju- lissaan" Portugalin tilanteesta ja moniaroisen demokratian tulevaisuudesta maassa. Englannin pääministeri Harold Wilson kertoi neljän suuren yhteisen lounaan jälkeen torstaina.

Tanskan ja Ruotsin pääminis- terit Anker Jørgensen ja Olof Palme sekä Italian liittokans- leri Bruno Kreisky ilmaisivat Etyk-istuntojen ulkopuolella sa- moin syvän huolestumisensa ti- lanteesta ja sanoivat pohittava- nsa vaikutavasti Tukholmas- sa muiden läntisten sosiaali- demokraattisten johtohenkilöiden yhteisessä kokouksessa.

Wilson sanoi, ettei huoli Por- tugalista kehityksestä ole vain so- siaalidemokraattisten johtajien sydäntä lähellä, vaan siihen yä- tyvät useimmat Länsi-Euroopan maat.

Portugalin presidentti Costa Gome- s saapuu viemiseen kou- kousvierana Helsinkiin myö- hän torstai-iltana ja osallistuu perjantaina yhdessä muiden Lä- roopan valtioiden johtajien kanssa Ety-asiakirjan juhlalli- seen allekirjoituslunastukseen.

Apu ja sisäiset asiat

Wilson sanoi, ettei kenelläkään ole luonnollisesti oikeutta sa- kaantua Portugalin sisäisiin asioihin, mutta länsivalloilla on toisaalta itsestään selvä oikeus harkita, millaisille hallituksille ne haluavat antaa merkittävää taloudellista apua.

Tällä hetkellä ei tiedetä, ta- paako presidentti Gomes lyhyen Helsingissä oloensa aikana kah- den kesken läntisiä johtajia joita Portugalin sotilausturvavir- tain yhden jäsenen Otelo Saraiva de Carvalho liikaukset oppositio- eristämistä Lissabonin harkitustalustareenalle ovat hat- kahdyttäneet.

Matkustajia käännytetty

Oulu (HS) Tulli on ollut Tornionjokilaakson rajanylityspai- kolla tavallista tarkempi Ety- kokouksen vuoksi.

Poliisi asetti 20:7 rajalle nor- maalista käytännöstä poiketen omat miehensä suorittamaan tu- kennettua passitarkastusta. Kaikki liikenne, jalankulkijat, autot ja junat tarkastetaan.

Poliisi on joutunut tähän men- nessä käännyttämään toistakym- mentä ulkomailasta matkustajien papereiden vuoksi takaisin

Finanssikonkous koolle

Bonnin liittohallituksen lehdis- topaallikko Klaus Bolling sanoi neljän valtion johtajien panta- neen lounaan aikana myös ryh- tyä hankkimaan koolle yhdessä Japanin kanssa vuoden maan huippukokousta valuttava- ja ta- lousohjelmien pohittamiseksi.

Pääministeri Wilsonin lounaal- le osallistuvat presidentti Fordin presidentti Giscard d'Estaing ja liittokansleri Schmidtin lisäksi myös kaikki neljän maan ulkoministerit.

"Helsingin henki"

Lounaan jälkeen pitämässään lehdistotilaisuudessa Wilson pu- hu "Helsingin hengestä" tuke- mattomien kahdenkeskisten tä- paamisten yhteydessä, joista mo- nien järjestämisen muutos olisi ollut miite mahdollista Wilsonin liittokansleri Schmidtin aik- kavemmin esittämään mielipiteeseen, että Etykin varjossa ta- pahuineet kahdenkeskiset tapa- miset idän ja lännen johtajien kesken ovat erittäin merkittä- vää Etyk:ä.

Neljän suurvalan johtajien lounas on päättynyt. Presidentti Gora d Ford (edessä vas.), pääministeri Harold Wilson perässäan presidentti Valery Giscard d'Estaing, liittokansleri Helmut Schmidt sekä ulkoministerit Henry Kissinger ja Jean Sauvagnargues myöhistyivät hieman Finlandia-talou iltapavastunnosta.

Ilmattaressa asuneet joutuvat muuttamaan

Etykin lehdistötilaisuus oli H- matkin lähtee perjantai-iltana Travemunden Alus oli varattu- van vain neljäksi paivaksi, sen ajan se on pysytellyt Kotajano- kin rannassa.

Ilmattaren lahto muodostuu nyt ongelmiaksi sen vuoksi, että presidentti Gerald Ford ja puo- luejohtaja Leonid Brezhnev jaa- vat Helsinkiin vielä lauantai- illa. Myös lehdistöä nimittäm suuri osa jaa seurattamaan herrojen ta- paamista.

Majoituspuolesta vastaava Hannu Mantymäki totei kuit- tenkin, että laivasta muuttamaan joutuvat pysyvästi majoittamaan muualle, ei kuitenkaan keskus- taan suurin lehdistöhotelleihin Marskiin, Vaakunaan tai Seura- huoneelle.

Toistaiseksi noin 50 Ilmattarel- lä asunutta on ilmoittanut jää- vänsä ainakin lauantaihin asti. Mantymäki sanoo, vaikeutena olevan, että ilmoitukset ovat ai- na pida paikkaansa, mm. muuta- ma kymmenen hotellihuoneen vaianuttu lahti-huimista jai ko- konaan tulematta.

Ilmattarelle vedettiin muutama puhelinlinja lisää, linjat rittivat Mantymäen mukaan taysin, la- valleahan oli majoitettu myös valituskuorien erikoiskomitean lentäjiä ja muita avustajia lehdis- töntä lisäksi.

***

Jonossa tuskittelle autoilijoita Jonossa tuskittelle autoilijoita to- tettiin bussipäivienkään lii- kennöinti sija moitteita. Esimerkiksi amerikkalaiset menetti- vat jo tustina kuusi kallista ajokki- neljää autoa sai kolhuja kolareista, kakset kuulemma le- visi muuten vaan.

DDR:n lähetystön vierellä asuva syyttää poliiseja

Helsinkiilainen diplomaattisuo- ri sanoo poliisien pahoinpide- lisen hantia turkeasti Kulosaares- sa lähellä DDR:n lähetystöä ja myöhemmin poliisiasemalla. Mies sanoo nostavansa syytteen useita poliiseja vastaan.

Poliisilaitoksen Etyk-tutkinta- elimen selitys poikkeaa tavsin edellisestä. Poliisin mukaan ky- senen mies käyttäytyi koko la- pautumisen ajan erittäin vakaval- laisesti, eikä suostunut vapaah- toisesti lähtemään Etyk-saatu- teen tieltä.

Lahes ainoa seikka, mistä dip- lomi-insinööri Tauno Hyvonen, 51 ja poliisi ovat yhtä mieltä on, että Hyvonen oletettiin kunnal- ista-iltana Kulosaaresta ja että hanet sen jälkeen kuljetettiin Aleksanterinkadulle rikos-poliis- siin.

Hyvonen laskettujen vapaaku- vasta seuraavana päivänä kuulus- telun jälkeen Poliisin mukaan haneen ei tati ennen ole kohdis- tettu yhtään jempasvoimakku- uja kuin mitä tarvittuun vaike- valtaisen käyttäytymisen voitta- miseksi.

Kotiinsa kyseisenä iltana me- nössä ollut Hyvonen on tavsin eri mieltä. Hän sanoo että hantia taysin syyttä kuristettiin, potkit- tun vedettiin tukasta ja vaun- nettiin kasvavasta.

Hyvosen mukaan tapahtumat kehittyivät noin.

Hän oli lista-iltana noin klo 19:45 menossa kotinsa Kulosaar- reen kun poliisit ilmoittivat, et- tei autolla lähtee eteenpäin. Hy- vonen lahti lähtemään kuni poliisit pysäyttivät ja ottivat ha- net kinni vakavallaan. Hän uhattiin jona sulkea poliisitaun- koirakoppin.

Poliisiasemalla hantia raaha- tun kolmen miehen voimin Aleksanterinkadun puolelta So- hankadulle, viedettiin tukasta ja painettiin kaulaa kustusorttel- la. Täten olivat jo vaatteet repeytyneet.

Kopissa hän sanoi pelkaavansa sydänkohtausta, ja saikin lievan sellaisen, jolloin poliisit olivat saaneet, ette tällä laakaria- lartua. Samaan aikaan haneen vaimolleen soitettiin ja sanottiin, että miestä epäillään pommin kuljettamisesta DDR:n lähetys- töön.

Hyvosen mukaan oikeuslaakari totei hanessa toistakymmentä poliisin aiheuttamaa ruhjevam- ma.

Poliisin Etyk-tutkintaelin sa- noo, että Hyvonen teki voima- kasta vastarintaa seka kadulla eli poliisiasemalla.

Poliisin mukaan tapahtumat alkoivat siitä, kun Hyvonen ei suostunut lähtemään "Tšekko- koulun" poliisin lähtemään. Hy- vonenkin presidentin Gustav Hu- sakin saattueen tieltä lopulta poliisi joutui kantamaan aggressi- visesti käyttäytyvän miehen tieltä.

Poliisin mukaan mies ei suos- tunut vapaehyönteisesti kulke- maan paivystyhuoneesta kuulustelu- tiloihin jolloin hanet sinne vie- tun Poliisi kutsua vammojen syntymisen tassa vaiheessa.

Uudenmaan laanin oikeuslaa- karin Martti Tenhun poliisille antaman raportin mukaan Hyvo- sen vammat ovat lievat, eikä niistä jaa pysyviä vammoja.

Helsingin poliisilaitos ilmoittaa antavansa tapauksen heti Etykin jälkeen erittävälle tutkintaeli- melle.

Kromipedot tulevat lujaa

Kymmenit tuhannet helsin- kiläiset reurustavat saattueiden halkomaa katuja, odottaen tunni- kausittain nähtäessä väliäksen huippuvierasta ja mahtavista pelihuvioista.

"Jännää ja kintoreaa tihel- tävää" kadunmiehen tuumi, Ei vain oikein ehti hahda Ujelat- vat hirmuvauhtia ohi.

Harmin ymmärtää vastaavaa kokoelmia välioppia miehiä ja joksieka nähdään Suomessa tu- skin kioskissa.

USA:n lippulajava Lincoln Con- tinentala on kenties joukon maht- tavin sen rinnalla ei hapele Neuvostoliiton jättimäisiä Zi- autojenkään kokoelmia Zi-aitoja käyttävät muidekin itäblokin maiden johtomiehet saattajilla on mm. lahes yhtä komeita Zai- kvoja.

Jätti jättien joukossa on myös

Metecdes 600 Pullman Tata au- tota käyttää esimerkiksi Jugosla- vian Tito, vieläpa uuntuoettaa Tito sinä pikariksi uuden auton edellisen sarakissa lentoköle- tyksessä.

Jotkut maat tuntuvat kilpaile- van auton maassa muuan liki kymmenkäden erikois-auton, lisäksi esim kolme polsi-Saabia ja muutamia moottorioporia "Fi- ni kilpailu", poliisi vakuuttaa "Herrat vain ehkä haluavat tulla eri autoissa".

Huomioita erikoisella muodol- laan herättävät mm Tšekkoslo- vian saattueen "pehmeapvo- reat" Tatrat Myös YKK:n "ve- netyt" Chivisler saa ansaitse- mansa silmäkset — usein spon- saantit taputuksetkin.

Flintusomaan ei nähtävästi kinnatu provostilla luan hienolla

kalustolla Sveitsin presidentti Pierre Gabet käyttää jikka ta- vallisen näköistä Volvoa.

Päämiesten turvallisuusmiesten autoista osuu herkkimmin silmaan Fordin perässä kiltava avoauto Tama Lincoln on täytetty vah- vasti aseistautuneilla miehillä "lomahenkiväestön" huoli- malla.

Kummasteltua on myös heti turva-autojen perässä kaahavaa vihreää Kleinbussa Valkosen tilion lehdistö tuntuu roikkuvan siikeksi isantansa" perässä Finlandilla, lähetystöille, kark- kille.

Anakin USA:n ja Neuvostoli- ton tärkeimmät tuiva-autot erot- laa helposti puskuren tienoilla. Katsomalla autoissa on ylläma- varaa-aseman ent sissa tiolissa kultavat pelit tiheissä Pikalas- kennan mukaan yksin poliisita- u-